

VIDIECKA UNIVERZITA TRETIEHO VEKU

(základné informácie)

Vidiecka univerzita tretieho veku (VUTV)

Inovatívny model záujmového vzdelávania pre seniorov žijúcich vo vidieckych komunitách bol obsahom projektu *Vidiecka univerzita tretieho veku* realizovaného na SPU v Nitre v období od augusta 2013 do júla 2015 v rámci OP Vzdelávanie (<http://www.vutv.uniag.sk/>). Ďalej pokračuje ako jedna z foriem záujmového vzdelávania seniorov v rámci Univerzity tretieho veku na SPU v Nitre (UTV). Model vzdelávania VUTV sa skladá z niekoľkých etáp:

1. Prvá etapa zahŕňa premietanie výučbového filmu a následnú skupinovú diskusiu.
2. V ďalšej etape sa seniori oboznamujú s obsahom pracovného zošita, ktorého súčasťou je učebný text, informačné zdroje a interaktívna časť. Učebné texty a odkazy na informačné zdroje sú určené pre samoštúdium.
3. V záverečnej etape vzdelávania seniori spoločne riešia úlohy a cvičenia, ktoré sú obsiahnuté v interaktívnej časti pracovných zošitov.

Ciele záujmového vzdelávania pre seniorov formou VUTV

Cieľom VUTV je sprístupniť záujmové vzdelávanie UTV aj pre seniorov žijúcich vo vidieckych obciach, ktorí nemajú možnosť pravidelne dochádzať za vzdelávaním na pôdu univerzity sídliacej v krajskom meste. Tzv. „pridaná hodnota“ tohto modelu vzdelávania spočíva nielen v rozširovaní vedomostí a rozhľadu, ale predovšetkým v kolektívnom modeli výučby a kultúrno-spoločenských atribútoch tohto vzdelávania, čo pre seniorov znamená najmä možnosť stretávania sa a zmysluplného využitia voľného času v kolektíve vekovo príbuzných osôb.

Všeobecné podmienky

Záujmové vzdelávanie VUTV je určené pre seniorov vo veku 50+, ktorí sa písomne prihlásia a registrujú v konzultačnom stredisku. Minimálny počet účastníkov v jednom konzultačnom stredisku je desať. Od účastníkov sa vyžaduje dodržiavanie všeobecných podmienok štúdia, t. j. aktívna účasť na výučbe a vypracovanie zadaní.

Konzultačné stredisko

Konzultačné stredisko (KS) je miesto garantované univerzitou ako vhodné pre potreby vzdelávania formou VUTV na základe záujmu lokálnych samospráv, mikroregionálnych združení, Miestnych akčných skupín (MAS), Jednoty dôchodcov, občianskych združení, záujmových spolkov a pod.

Kancelária celoživotného vzdelávania

KS zverejňuje a propaguje ponuku VUTV, ktorá pozostáva z úvodu a osemnástich vzdelávacích programov tematicky rozdelených do troch modulov. Jeden cyklus záujmového vzdelávania obsahuje úvod a štyri vybrané vzdelávacie programy.

KS určuje kontaktnú osobu (školiťa v KS) a zabezpečuje veľkostne i technicky vhodný priestor (miestnosť) pre realizáciu vzdelávania. Nevyhnutným technickým vybavením je počítač, pripojenie na internet, premietacie plátno (alebo TV s primerane veľkou obrazovkou), dataprojektor a ozvučenie.

Kontaktná osoba (školiť v konzultačnom stredisku)

Úlohou školiťa v KS je viesť a moderovať skupinovú výučbu seniorov. Nepredpokladá sa, že školiť v KS je odborníkom v témach vzdelávacích programov. Okrem toho komunikuje s určenou kontaktnou osobou za SPU a v spolupráci s ňou zabezpečuje potrebnú administratívu.

Školiť v KS zabezpečuje výučbu aj po technickej stránke (premietanie výučbových filmov, elektronická komunikácia a pod.). Každý školiť absolvuje krátku inštruktáž na SPU a dostane metodické pokyny k priebehu a realizácii výučby.

Organizácia výučby a vzdelávacie materiály

Cyklus záujmového vzdelávania začína úvodným stretnutím, na ktorom školiť v KS (prípadne aj za účasti zástupcu SPU) predstaví model VUTV prostredníctvom úvodného filmu, vysvetlí priebeh výučby a skompletizuje potrebnú administratívu (prihlášky, údaje o účastníkoch, prezenčné listiny a pod.).

Jeden vzdelávací cyklus pozostáva zo štyroch vzdelávacích programov (VP), ktoré si účastníci vyberú z nasledovnej ponuky VP v rámci troch tematických modulov:

I. Modul: Kvalita života seniorov

Ako funguje samospráva
Sociálne služby pre seniorov
Dobre fungujúca komunita
Bezpečné a kvalitné potraviny
Výživa a zdravie seniorov
Choroby a prevencia

II. Modul :Hospodárenie na vidieku

Záhradníctvo I. .
Záhradníctvo II.
Záhradná a krajinná architektúra
Vinárstvo
Rodinné ekologické gazdovanie
Ako si zachovať zdravé životné prostredie
Technika a environment

Kancelária celoživotného vzdelávania

III. Modul: Civilizačná gramotnosť seniorov

Informačné a komunikačné technológie

Základy účtovníctva

Právo pre seniorov

Abeceda financií a rozpočtovníctvo

Podvody a ochrana voči nim.

Výučba jedného vzdelávacieho programu má rozsah dvoch stretnutí, jedno stretnutie trvá dve vyučovacie hodiny, pričom jedna vyučovacia hodina má trvanie 45 minút. Odporúčaná periodicita stretnutí je jedenkrát týždenne alebo jedenkrát za dva týždne.

Na prvom stretnutí si seniori spoločne pozrú výučbový film (v trvaní cca 30 min.) a nasleduje skupinová diskusia moderovaná školiteľom v KS. Odporúča sa aj opakované premietanie filmu.

Časový priestor medzi dvoma stretnutiami je určený na samoštúdium (oboznámenie sa s učebnými textami v pracovnom zošite, prípadne ďalšími odporučenými informačnými zdrojmi).

Druhé stretnutie začína skupinovú diskusiu o učebných textoch a podnetných informáciách získaných z odporučených zdrojov, ako aj otázkami o samoštúdiu seniorov. Pokračuje sa spoločným riešením úloh a cvičení v interaktívnej časti pracovného zošita.

Školiteľ v KS má za úlohu zosumarizovať otázky, resp. nejasnosti, ktoré seniori formulovali počas diskusie o filme a ktoré vyplynuli zo samoštúdia. Tieto potom v elektronickej podobe pošle kontaktnej osobe za SPU, ktorá zabezpečí odpovede od gestora či lektorov príslušného vzdelávacieho programu.

Celkový rozsah výučby jedného cyklu VUTV je 20 hodín:

2 h – úvodné stretnutie

16 h (4x2x2) – výučba štyroch VP

2 h – záverečné konzultácie (počas Dňa VUTV).

Ukončenie štúdia VUTV

Po ukončení vzdelávacieho cyklu sa uskutoční **Deň VUTV na SPU v Nitre**, ktorého súčasťou sú záverečné konzultácie s gestormi či lektormi v trvaní dve vyučovacie hodiny a slávnostné odovzdanie osvedčení o absolvovaní VUTV. V prípade záujmu zo strany seniorov je možné dohodnúť a organizačne zabezpečiť aj ďalší sprievodný program v Nitre.

Organizačné a finančné zabezpečenie VUTV

SPU dodá KS podklady pre propagáciu, zabezpečí bezplatné zapožičanie výučbových filmov k štyrom vzdelávacím programom VUTV a dodá pracovné zošity k štyrom vzdelávacím programom VUTV pre každého prihláseného a registrovaného účastníka vzdelávania.

Kancelária celoživotného vzdelávania

Poskytnuté podklady (výučbové filmy a pracovné zošity) sú chránené autorským zákonom, preto nie je možné ich rozmnožovať, kopírovať, predávať a sprístupniť iným osobám ako účastníkom vzdelávania. Mikroregión je povinný vrátiť SPU po skončení vzdelávacieho cyklu zapožičané výučbové filmy.

SPU zabezpečí inštruktáž kontaktnej osoby (školiť v KS), ktorá bude viesť a moderovať spoločné stretnutia seniorov.

Poplatky za štúdium sú určené výlučne na pokrytie priamych a nepriamych nákladov spojených s realizáciou VUTV. Ich výšku po dohode s organizátorom určuje KS, ktoré ich aj vyberá.

Za nákladové položky je možné považovať:

- režijné a administratívne náklady v KS (priestory, energie, didaktická technika, dokumentácia a pod.);
- náklady na mzdu/odmenu školiť v KS, resp. na pomocný lokálny personál (podľa potrieb KS);
- náklady na tlač pracovných zošitov pre školiť v KS a prihlásených a registrovaných účastníkov;
- režijné a administratívne náklady SPU v Nitre;
- cestovné náklady na prepravu účastníkov vzdelávania do Nitry (slávnostné ukončenie štúdia – Deň VUTV na SPU v Nitre).